

05.07.2022

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2022/15
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.6.2022/177
Karar Numarası : 2022/387
Başvuran : İ.P
Başvuran Vekili : --
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : R.A
Vekili Av. Y.R
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın yaptırdığı prefabrik konutun, köy tüzelkişiliğine ait araziye tecavüz ettiği gerekçesiyle köy halkından olmadığı iddia edilerek köy muhtarı tarafından Kaymakamlığa şikâyet edilmesi üzerine, başvuran hakkında Kaymakamlıkça verilen Tecavüzün Men'i kararının doğum temelinde ayrımcılık teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde:

a. 2016 yılında yaptırdığı prefabrik konutun; Bolu ili, ... ilçesi, ... köyü muhtarı R.A'nın şikâyeti üzerine, ... Kaymakamlığının 16/06/2021 tarihli ve 2021/49 sayılı kararıyla köy arazisine tecavüz ettiğinin tespit edilerek Tecavüzün Men'ine karar verildiğini,

b. Ancak adı geçen köyde yol, tescil harici boşluk, harman yeri vb. alanlarda diğer köy sakinlerince de yıllardır defaten işgal ve tecavüzlerin yapıldığını,

c. Tarafsız olması gereken ve kamu hizmeti gören köy muhtarının sadece kendisini hedef aldığını, bunun sebebinin köy halkından olmayıp nüfus kütüğünün yakın bir köy olan ... köyünde olmasından kaynaklandığını,

d. Muhtarın köydeki diğer benzer hazine arazisi işgalleri ile ilgilenmeyerek görmezden geldiğini, aynı durumda olan tüm bireylere eşit davranmadığını, kendisinin muhtar tarafından tehdit edildiğini; cam, kapı ve elektrik panolarının kırıldığını iddia etmektedir.

3. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 18'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince muhatap taraf olan ... köyü muhtarı R.A'dan başvuranın iddialarıyla ilgili olarak yazılı görüş talep edilmiştir.

4. Muhtar R.A vekili aracılığıyla yazılı görüşünü 15/02/2022 tarihli ve 6432 Kurum sayılı yazı ile Kurumumuza ilemiştir. Muhatap alınan görüşünde; ... köyü muhtarı olarak görevi gereği köylünün ortak ihtiyaçlarına cevap vermek, köylünün hak ve hukukunu korumak ve gözetmek zorunda olduğunu, başvuranın kendisinin de belirttiği üzere köylüsü olmadığını, esasen köylüsü olup olmamasının bir öneminin olmadığını, çünkü başvuranın köyde her hangi bir taşınmaz sahibi olmamasına rağmen köye gelerek köyün ortak kullanımına tahsis edilmiş mera vasfındaki araziye hiçbir yetkisi ve hakkı olmadığı halde prefabrik konut koyarak etrafını da beton direk ve tellerle çevirdiğini, bu durumun hukuka aykırı olması nedeniyle ... Kaymakamlığına müracaat ettiğini, 3091 sayılı kanun çerçevesinde men kararı verildiğini, kendisinin muhtar olması nedeniyle görevini yaptığını, başka bir

şahsın aynı tecavüzde bulunması halinde yine aynı işlemin yapılacağını, başvuranın köylünün kullanımına ait alanı işgal edemediği, kendisine hukuken engel olunduğu için Kuruma başvurduğunu, şikâyetin hukuki dayanağının bulunmadığını ifade etmiştir.

5. Muhatabın yazılı görüşüne karşı, başvuran yazılı görüşünü 03/03/2022 tarihli dilekçe ile Kurumumuza iletmiştir. Alınan görüşte başvuran benzer iddialarını tekrarla mirasçısı olduğu dedesi ve annesinden kalan yaklaşık 90 yıllık ahşap evin ve üzerine kayıtlı elektrik aboneliğinin görmezden gelindiğini, köyde adına tescilli taşınmazları olduğunu, nüfus kütüğünün annesinin köyü olan ... köyünde değil, babasının köyü olan ... köyünde olması nedeniyle dışlandığını, hiç kimse ile şahsi husumeti olmadığını, bahse konu prefabrik konutu yaparken köye yol ve su deposu yapılması için mülki amirlerle görüştüğünü, prefabrik konutunun köyün mera vasfındaki arazisinde olmadığını, büyük bir kısmının şahsına ait tapulu arazide olduğunu, ... Kaymakamlığının ilgili yazısında söz konusu yapının merada değil tescil harici boşlukta yapıldığının belirtildiğini, bu kısım içinde yapı kayıt belgesi aldığını, annesinin köyden ayrılması nedeniyle dışlandığını belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir;

"Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir."

(...)

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendine göre: *"Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi"* ifade eder.

8. Mezkûr Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve Ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi ise şöyledir;

"Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir."

Bu kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır."

Ayrımcılık yasağının ihlali halinde, konuya ilişkin yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

9. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan ayrımcılık türleri şöyledir; *"a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık."*

10. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir; *"Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine"*

ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.”

11. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurum’un, “*ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” le görevli olduğu düzenlenmiştir.

12. 6701 sayılı Kanun’un “*İspat yükü*” başlıklı 21’inci maddesi şöyledir: “*Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.*”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrasında “*Ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*” hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede, doğum temelinde ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan başvuran İ.P tarafından yapılan başvuruya ilişkin ön inceleme neticesinde konunun, Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

14. Birçok ulusal ve uluslararası düzenlemeye konu olan ayrımcılık yasağının tanımı Anayasamızda bulunmasa da Anayasa Mahkemesi tarafından tanımı şu şekilde yapılmıştır; “*Anayasa’nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa’da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.*”

15. Ayrıca ayrımcılık yasağı uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde de özel olarak düzenlenmektedir. BM Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin 2’nci maddesine göre “*Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayırımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.*” Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 14’üncü maddesine göre ise; “*Bu Sözleşme’ de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*” İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi’nin 2’nci maddesi ise şöyledir: “*Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetilmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.*”

16. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında; ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (Willis/Birleşik Krallık, B.No:36042/97, 12/03/2002, para. 48; Okpisz/Almanya, B. No:59140/00, 15/02/2006, para. 33). Farklı muamelenin objektif ve makul bir nedene dayanması hususu ise AİHM tarafından belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu durumda, söz konusu meşruluğun varlığı

ilk olarak, demokratik bir toplumda geçerli olan ilkeler göz önünde bulundurularak söz konusu tedbirin amacı ile etkileri arasındaki ilişki bağlamında değerlendirilmelidir. Sözleşme’de belirtilen bir hakkın kullanılmasının ardındaki muamele farklılığının sadece meşru bir amaca yönelik olması tek başına yeterli değildir. 14’üncü madde, gerçekleştirilmek istenen amaç ile kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisi bulunmadığı takdirde de aynı şekilde ihlal edilmektedir (*Belçika’da Eğitim Dili Davası*, B.No:2126/64,23.07.1968, para.10). Mahkeme son zamanlardaki içtihatlarında ayrımcılığı kısaca, “göreceli olarak benzer durumda olan kişilere nesnel ve makul bir gerekçesi olmaksızın farklı davranılması” olarak tanımlamaktadır. (*Zarb Adami/ Malta*, B.No:17209/02,20/09/2006, para. 71).

17. AİHM’ne göre “benzer durumlardaki kişilerin gördükleri muamelede, belirlenebilir bir özelliğe dayalı bir farklılık varsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilir.” (*Carson ve diğerleri/Birleşik Krallık*, B.No:42184/05,16/03/2010, para. 61). Bir bireyin farklı muameleyle tabi olması odağında gelişen doğrudan ayrımcılığın temelinde istenmeyen bir muamele vardır. Birleşmiş Milletler (BM) Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakları Komitesi’nin 20 No.lu genel yorumunda doğrudan ayrımcılık şöyle tanımlanmıştır; “bir bireyin benzer bir durumda diğer bir bireye göre ayrımcılığın yasaklandığı nedenler temelinde daha olumsuz bir muamele görmesi, ayrıca karşılaştırılabilir benzer bir durum söz konusu olmadığında ayrımcılığın yasaklandığı nedenler temelinde yapılan ve zarar veren eylemleri ya da ihmalleri de içerir.” (*Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakları Komitesi; Genel Yorum 20; ‘Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklarda Ayrımcılık Yasağı’; UN Doc, E/C. 12/GC/20; 10 Haziran 2009; para. 10*).

18. Ayrımcılık yasağının bir görünümü olan doğum temelinde ayrımcılık, genel olarak kişinin evlilik dışı doğma, evlat edinilme gibi bir duruma bağlı olarak veya kişinin doğduğu mahalle, bölge, yer gibi olgular çerçevesinde sosyal durumundan kaynaklanan nedenlerle ayrımcı muameleyle maruz kalmasını ifade etmektedir. Bu kapsamda kişinin doğduğu mahalle, bölge ve yer gibi kayıtları içeren nüfus kayıtlarının farklılığına dayalı ayrımcı muamele de doğum temelinde ayrımcılık kapsamında değerlendirilmelidir. Somut olayda da başvuran aynı ilçeye bağlı ... köyü nüfusuna kayıtlı olması nedeniyle yılın belli dönemlerinde ikamet ettiği ... köyünde köy muhtarı tarafından ayrımcılığa maruz bırakıldığını iddia etmektedir. Ekli belgelerden başvuranın ... köyü nüfusuna kayıtlı olduğu sabit olup başvuranın beyanından yılın belli dönemlerinde ... köyünde yaptırdığı prefabrik konutta yaşadığı anlaşılmaktadır. Nüfus kayıtlarının kişilerin kimliklerinin, yerleşim yeri adreslerinin, aile bağlarının, vatandaşlık durumlarının ve evlenme, boşanma, doğum gibi şahsî hallerinin belirlenmesi amacıyla ilçe ve aile esasına göre tutulan kayıtlar olduğu dikkate alındığında kişinin farklı bir yer nüfusuna kayıtlı olması nedeniyle ayrımcılığa uğradığı iddiasının doğum temelinde ayrımcılık teşkil edebileceği, bu kapsamda başvuranın iddialarının doğum temelinde ayrımcılık iddiası olarak değerlendirilebileceği kanaatine varılmıştır.

19. Köyler belirli bir idarî sınırı bulunan ve bu sınırlar içerisinde yer alan sürekli ve dönemlik kır yerleşmeleriyle ekonomik faaliyet sahalarından oluşan, genellikle tarıma dayalı bir ekonomik yaşamın egemen bulunduğu, belde ve kasabadan küçük, ülkemizin kırsal kesimini oluşturan en küçük idarî sahalarını ifade etmektedir. Köy tüzel kişiliğinin de dâhil olduğu kamu idarelerinin faaliyetlerini yerine getirirken kullandığı taşınır ve taşınmaz mallara genel olarak kamu malları denilmektedir. İdare hukuku ilkelerine göre, kamunun kullanımına ve yararlanmasına ait olan veya bu amaca tahsis edilen eşya ve mallarla bir kamu hizmetinin unsuru ve ayrılmaz parçası sayılabilecek olan mallar kamu malları olarak kabul edilmektedir. Genel olarak kamu hukukuna tabi kamu malları malın kullanılış şekline göre orta malları, hizmet malları ve sahipsiz mallar olarak üçe ayrılmaktadır. Halkın doğrudan doğruya kullanımına sunulmuş mallar olarak tarif edilen köy orta mallarından faydalanan kesim doğrudan doğruya genel olarak halktır. Kimi zaman mera, yayla benzeri köy mallarında olduğu gibi orta malları belli bir kısım halkın kullanımına özgülenebilir. Ancak genel olarak orta malları kamunun ortak kullanımına açıktır. Köy

tüzel kişiliği özelinde mera, yaylak, kışlak, otlak, harman ve panayır yerleri olarak örneklendirilebilecek köy orta malları özel mülkiyete konu olmayıp özel sicillere kaydedilmektedir.

20. Köy yönetimi ise köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere karar organları seçmenler tarafından oluşturulan bir mahalli idare birimidir. Köy yönetiminin organlarından biri de köy muhtarıdır. Köy muhtarı merkezi yönetimin köydeki temsilcisi olup köy yönetiminin en üst organıdır. Devletin köydeki temsilcisi olan muhtar, köydeki seçmenler tarafından seçildiği belli bir süre içinde kanun dairesinde kendisine verilen görevleri yerine getirmektedir.

21. 442 sayılı Köy Kanunu'nun 36'ncı maddesinin 1., 2., 11. ve 15. bentlerinde muhtarın göreceği devlet işleri ; *“Hükümet tarafından bildirilecek kanunları, nizamları köy içinde ilan etmek ve halka anlatmak ve kanunlar, nizamlar, talimatlar, emirler ile kendisine verilecek işleri görmek; Köyün sınırı içinde dirlik ve düzenliği korumak (asayiş korumak); Köylünün ırzına ve canına ve malına el uzatan ve Hükümet kanunlarını dinlemeyen kimseleri köy korucuları ve gönüllü korucularla yakalattırarak Hükümete göndermek; Zarar görenlerin şikâyeti ve bilip işitenlerin haber vermesi üzerine sorup araştırmak”* şeklinde sayılmıştır.

22. Yine mezkûr Kanun'un 37'nci maddesinin 7'nci bendi *“Köy işlerinde hem davacı, hem hasım olarak mahkemede bulunmak ve isterse mahkemeye diğer birini yerine (vekil) göndermek”* görevini muhtarın göreceği köy işleri arasında saymıştır.

23. Yukarıda zikredilen hükümler uyarınca köyün hak ve menfaatlerini koruma amacı doğrultusunda kanuni olarak kendisine tanınan ve kanun dairesinde kendisinden istenen yetkileri kullanmakla yükümlü olan muhtarın Devlet'in bir memuru olduğu, bu mesuliyetten kaçınması halinde adli ve idari anlamda sorumluluğunun doğacağına şüphe yoktur. Söz konusu durum mezkûr Kanun'un 41'inci maddesinde de *“İl merkezine bağlı köylerde vali, ilçelere bağlı köylerde kaymakamlar, muhtarın köy işlerini ve kanunlarla verilen diğer görevlerini yapmadığını görürlerse muhtara yazılı ihtarda bulunurlar. Buna rağmen iş görmeyen muhtar, yetkili idare kurulu kararıyla görevinden uzaklaştırılır.”* şeklinde ifade edilmiştir.

24. Ayrıca 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi *“Taşınmaz mallara tecavüz veya müdahale edilmesi halinde; taşınmaz mal merkez ilçe sınırları içinde ise, il valisi veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde ise kaymakamlar tarafından bu tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilir ve taşınmaz mal yerinde zilyedine teslim edilir.”* şeklindedir. Mezkûr Kanun'un *“Başvuru”* başlıklı 3'üncü maddesi de *“Köye ait taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerde, köy halkından herhangi biri de yetkili makama başvuruda bulunabilir.”* hükmünü haizdir.

25. Mevcut bilgiler ışığında somut olayda yaptırdığı prefabrik konutun köy tüzelkişiliğine ait araziye tecavüz ettiği gerekçesiyle köy muhtarı tarafından Kaymakamlığa şikâyet edilmesinin ayrımcılık teşkil ettiğini ileri süren başvuranın iddiası, Kurumumuza yapılan anayasal hak niteliğindeki şikâyet ve başvuru hakkının kullanılması olarak değerlendirilse de, dosya kapsamındaki ekli belgelerden de anlaşılacağı üzere, yaptığı şikâyetle yukarıda özellikleri ifade edilen ve özel mülkiyete konu olmayan kamu orta malı niteliğindeki köy tüzelkişiliğine ait tescil harici boşluğa toplamda 113,97 m2 tecavüz ettiği anlaşılan başvuranın eylemini açığa çıkaran muhtarın resmi makamlara yaptığı bildirim, yürütmüş olduğu muhtarlık görevinin gereğinin yerine getirilmesi olarak değerlendirilmelidir. Bu kapsamda muhatap muhtar tarafından Kaymakamlığa yapılan bildirim, ...Kaymakamlığı'nın 16.06.2021 tarihli 2021/49 sayılı kararıyla da sabit olduğu üzere mesnetsiz ve gerçek dışı nitelikte olmayıp köy tüzel kişiliğine ait orta malı niteliğindeki taşınmazları koruyarak kamusal menfaati sağlayıcı niteliktedir.

26. Başvuranın yapılmasını istediği şekilde muhatabın köye ait orta malı niteliğindeki taşınmazların özel mülkiyete geçirilmesini önlemek amacıyla yetkili makamlara bildirimde bulunmaması halinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 8'inci maddesinde düzenlenen *“Devlet memurları, resmi sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını hizmet içindeki ve dışındaki*

davranışlarıyla göstermek zorundadırlar.” hükmünün sorgulanacağı açıktır. Köy muhtarlığı makamının asıl fonksiyonunun köyün hak ve menfaatlerini korumak olduğu dikkate alındığında söz konusu muhatapça Kaymakamlığa yapılan bildirim farklı muamele teşkil ederek ayrımcılık teşkil ettiği iddialarına itibar edilemeyeceği gibi böyle bir varsayımın hukuk düzeni tarafından korunabilecek meşru bir iddia olarak kabulü de mümkün değildir.

27. Ayrıca hukuk düzeni tarafından yukarıda zikredilen mevzuat hükümleri doğrultusunda idarecisi olduğu köyün hak ve menfaatlerini korumak göreviyle yetkilendirilen muhtarın, köy tüzelkişiliğine ait taşınmaz tecavüzü engellemek amacıyla yetkili kamu otoritelerine bildirimde bulunmak suretiyle görevini usulüne uygun olarak icra etmesi nedeniyle, adli veya hakkında kabahat nevinden bir yaptırım kararı verilerek idari anlamda cezalandırılması söz konusu olamaz. Bir kamu görevlisinin bir yandan belli bir şekilde davranmak konusunda yasalarca yetkili kılınırken bir yandan da söz konusu bu davranışı icra etmesi sebebiyle adli veya idari herhangi bir cezaya tabi tutulmaması *“hukuk düzeninin teklifi”* ilkesinin de doğal bir sonucudur.

28. Şüphesiz bir kamu görevlisi kendisine kanuni olarak tanınan ve kanun dairesinde kendisinden istenen yetkileri kullanırken eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmelidir. Bu durum Anayasa Mahkemesi tarafından *“kamu hizmetinde eşit davranış eşit yararlanma temel ilkedir.”* şeklinde ifade edilmiştir.(AYM, 1987/3 E, 1987/13 K, K.T. 22.05.1987, R.G. 18.09.1987/19578). Ancak somut olayda hukuka aykırılığı yetkili makama bildirme konusunda, Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun’un 3’üncü maddesinde de belirtildiği üzere sadece köy muhtarına özgülenen bir kamusal yetki bulunmamaktadır. Köye ait taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerde, köy halkından herhangi biri de yetkili makama başvuruda bulunabilmektedir. Bu kapsamda mevcut aykırılığı yetkili makamlara bildirmek şeklindeki eylem salt kamu görevlilerine özgülenen bir kamu hizmeti olarak değerlendirilmemeli, bildirimde bulunmama da bu anlamda ayrımcı bir uygulama olarak kabul edilmemelidir.

29. Bu kapsamda açıklanan gerekçeler doğrultusunda muhatap muhtar tarafından başvuranın ... Kaymakamlığına şikâyet edilerek hakkında Kaymakamlıkça Tecavüzün Men’ine karar verilmesini sağlamanın, ayrımcılık oluşturan farklı bir muamele olarak kabulü mümkün değildir. Bu nedenle yapılan uygulamanın objektif ve makul bir temele dayanıp dayanmadığı ve farklı muamelenin orantılı olup olmadığının sorgulanmasına da gerek duyulmamıştır. Söz konusu iddia yönünden başvuru konusu olayda ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

30. Bunun yanında başvuran ayrıca adı geçen köyde tehdit edildiğini; cam, kapı ve elektrik panolarının kırıldığını; yol, tescil harici boşluk, harman yeri vb. alanlarda diğer köy sakinlerince de yıllardır işgal ve tecavüzlerin yapıldığını, kendi yaptığına benzer nitelikteki işgallerle muhtarın ilgilenmeyerek görmezden geldiğini iddia etmiştir. İleri sürülen söz konusu iddialar başvuran tarafından müracaat edilmesi halinde yargı yetkisi kapsamında yetkili Savcılıklar ve Mahkemelerce çözülmesi gereken konulardan oluşmakta, Kurumumuzun görev alanı dışında kalmaktadır. Başvuran söz konusu iddiaları CİMER aracılığıyla yetkili makamlara da bildirmiştir. Dosya kapsamında yer alan *“CİMER üzerinden gelen cevap”* başlıklı belgeye göre iddia konusu olaylar hakkında Gerede Cumhuriyet Başsavcılığınca soruşturma yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Bu kapsamda Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 45’inci maddesinin birinci fıkrasının a bendine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvuruların işleme konulamayacağı, bu nedenle mezkûr Yönetmelik’in 67’nci maddesi doğrultusunda bahse konu iddiaların kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvuranın tehdit, mala zarar verme ve muhtarın diğer köy sakinlerince yapılan işgal ve tecavüzleri görmezden geldiği iddialarının KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

2. Başvuranın doğum temelinde doğrudan ayrımcılığa uğradığı iddiasının KABUL EDİLEBİLİR

OLDUĞUNA,

3. Başvuranın ayrımcılık iddiasını içeren başvurusunda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALI YAPILMADIĞINA,

4. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

5. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14.06.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Afişan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi
(İzinli)